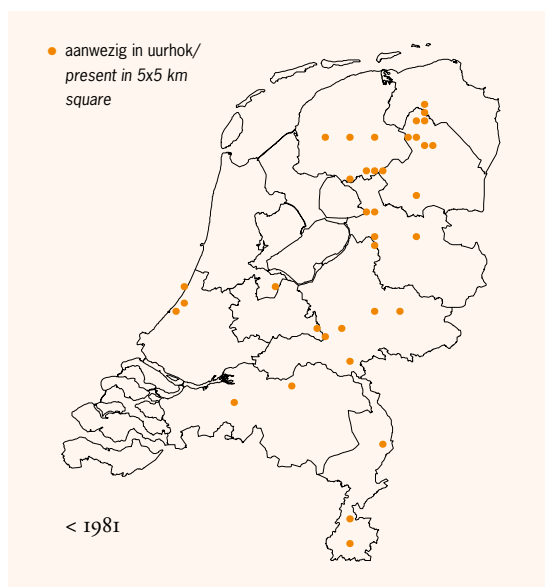

Rode vuurvlinder

Lycaena hippothoe

De rode vuurvlinder is sinds 1946 uit Nederland verdwenen en is de eerste standvlinder die hier uitstierf. Hij kwam onder andere voor in het laagveengebied van Noordwest-Overijssel en Friesland, in Groningen en in de Gelderse Vallei.

Levenscyclus en gedrag

De waardplant van de rode vuurvlinder is vooral veldzuuring maar ook schapenzuring. De eitjes worden vlak bij de bodem op stengel of blaadjes afgezet. De rupsen overwinteren halfvolgroeid in het derde stadium in de strooisellaag. Ze verpoppen zich halfvolgroeid vlak bij de bodem.

(BINK 1992, TAX 1989).

De dichtheid aan vlinders kan vrij hoog zijn, circa 16 individuen per ha. (BINK 1992).

Vliegtijd en overwintering

De rode vuurvlinder vloog in één korte generatie tussen 1 juni en 25 juni. De uiterste vliegdata zijn 5 mei en 3 augustus. De soort overwintert als halfvolgroeide rups.

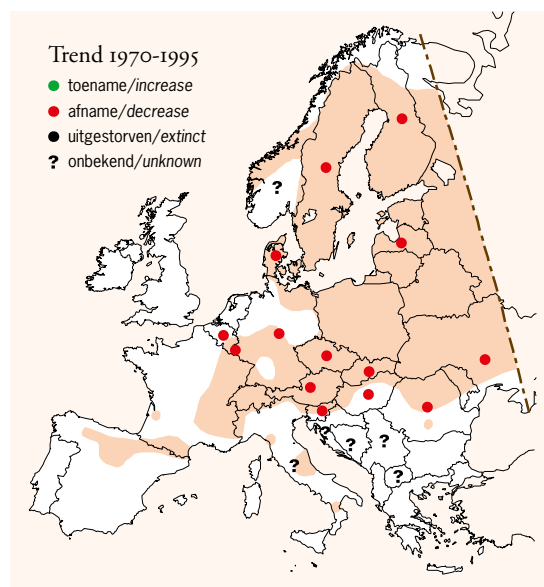
Leefgebied

De rode vuurvlinder leefde in schrale tot matig voedselrijke, vochtige of natte graslanden, zoals blauw-, duin- en beekdalgrasland. Deze werden extensief beweid of laat in het seizoen gemaaid.

Mobiliteit, verspreiding en trend

De rode vuurvlinder is een mobiele vlinder, ook al categoriseert Bink (1992) de soort als honkvast. Shreeve (1995), Weidemann (1995) en Cowley et al. (2001) schatten deze soort echter mobieler in.

De rode vuurvlinder leeft in een groot deel van Europa. In Nederland kwam hij aan het begin van de vorige eeuw vooral in het noordoosten van het land en in de Gelderse Vallei voor; verder is de soort verspreid in de duinen, Noord-Brabant en Limburg gevonden. Tot in de jaren twintig van de vorige eeuw zijn er relatief veel vlinders gezien, daarna worden de aantallen minder. In deze periode verdwijnen ook veel kleinere populaties. Tot midden jaren dertig vloog de soort in de Gelderse Vallei, daarna was de verspreiding vrijwel beperkt tot het noorden van het land. De laatste populaties waren bij Wolvega en Paterswolde. De laatste waarneming van vlinders van een inheemse populatie dateert van 16 juni 1946 uit de omgeving van Paterswolde. De rode vuurvlinder is de eerste standvlinder die uit Nederland

verdween. Sinds 1946 zijn nog enkele keren zwerfende vlinders gezien: bij Teteringen (1954) en Den Haag (1961). Begin jaren negentig zijn verschillende exemplaren, verspreid over verschillende jaren, nabij Lemiers (LI) waargenomen (niet op kaart). Vermoedelijk waren deze afkomstig van de inmiddels verdwenen populatie op de Duitse 'Schneeberg'. In de jaren negentig is een exemplaar in Zuid-Holland gevonden. Dit dier bleek te behoren tot de ondersoort *L. hippothoe eurydame* die in de Alpen leeft en dus niet op eigen kracht Nederland kan bereiken.

Bescherming

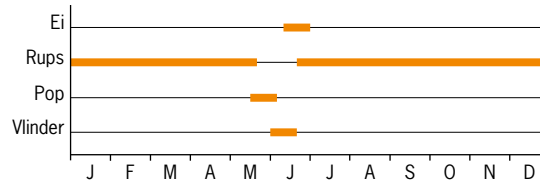
De rode vuurvlinder staat als 'verdwenen' op de Rode Lijst en wordt beschermd volgens de Flora- en faunawet. Op Europese schaal gaat de soort met 15-20% per 10 jaar achteruit, de buurlanden van Nederland melden een iets grotere achteruitgang. De soort staat op de Vlaamse, Waalse en Duitse Rode Lijst.

De vlinder is waarschijnlijk verdwenen door intensivering van het agrarisch grondgebruik, ruilverkaveling en beekkanalisaties. De resterende blauwgraslanden waren te klein en lagen te geïsoleerd.

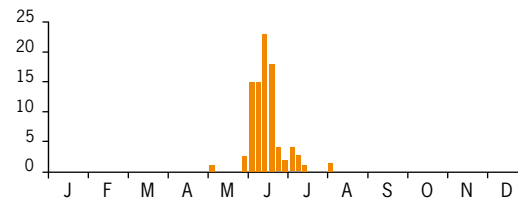
Op dit moment is er geen geschikt leefgebied van voldoende grootte aanwezig. Een mogelijk leefgebied kan gecreëerd worden in Zuid-Limburg. Door grootschalige beekherstelmaatregelen kan daar, bijvoorbeeld langs de Geul of Gulp, geschikt schraal grasland ontstaan. Zo'n gebied zou gekoloniseerd kunnen worden door vlinders uit de Eifel of de Ardennen.

Toekomst

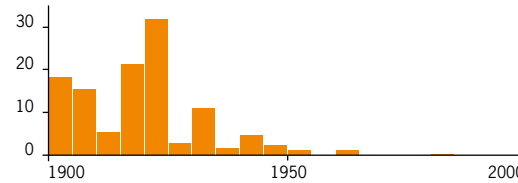
De aanwezigheid van duurzame populaties van deze soort is in Nederland voorlopig niet te verwachten. Op dit moment is het geschikte leefgebied in onvoldoende mate aanwezig.

Stadia-diagram /
Life cycle diagram
(respectively egg, caterpillar,
pupa, imago)

Vliegtijd / Flight period

Trend 1900-2000

SUMMARY

Purple-edged Copper *Lycaena hippothoe*

Lycaena hippothoe became extinct here in 1946: it was the first Dutch resident species to suffer this fate. This was probably due to habitat being lost as agricultural land use intensified. It occurred on wet, nutrient-poor grassland, using *Rumex* spp. as larval foodplant. It flew in one short generation in June and hibernated as a half-grown caterpillar. The species is classified as 'extinct' on the 2006 Red List. However, re-colonisation from Belgian or German populations could become a possibility if suitable habitat were developed on the banks of certain streams in the south of the province of Limburg; at present, there is hardly any habitat left.